

NUOHOOJAMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINTO

TUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus 2002

ISBN 952-13-1474-5 (nid.)

ISBN 952-13-1475-3 (pdf)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 24/011/2002

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ 13.5.2002

Voimassaoloaika
1.8.2002 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu

L 631/1998, 13 § 2 mom

A 812/1998, 1 § 1 mom

Kumoaa määräyksen no 75/011/1995

Muuttaa määräystä no

NUOHOOJAMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Nuohoojamestarin erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.8.2002 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

JUKKA SARJALA
Jukka Sarjala

Opetusneuvos

AIMO KAISANIEMI
Aimo Kaisaniemi

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
1	§ Näyttötutkinnot	7
2	§ Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
3	§ Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8
2	Luku	
	NUOHOOJAMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
1	§ Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	NUOHOOJAMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
1	§ Lämmitysjärjestelmien nuohous ja huolto	10
	a) Ammattitaitovaatimukset	10
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
2	§ Ilmanvaihtojärjestelmien puhdistus ja huolto	11
	a) Ammattitaitovaatimukset	11
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
3	§ Asiakaspalvelu ja nuohousyrityksen johtaminen	13
	a) Ammattitaitovaatimukset	13
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	13
4	§ Ammattitaidon osoittamistavat	14
	Liite AMMATTIALAN KUVAUS	16

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § NÄYTTÖTUTKINNOT

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyysosa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § NÄYTTÖTUTKINTOIHIN VALMISTAVA KOULUTUS

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § AMMATTITAIIDON OSOITTAMISTAPOJEN JA TUTKINTOSUORITUSTEN ARVIOINNIN YLEISET PERUSTEET

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatin hallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Kohteet tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

NUOHOOJAMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § TUTKINNON OSAT

Nuohoojamestarin erikoisammattitutkinto muodostuu kolmesta pakollisesta tutkinnon osasta (ydinpätevyysalueesta). Tutkinto on valmis, kun kaikki tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

Nuohoojamestarin erikoisammattitutkinnon osat ovat:

1. Lämmitysjärjestelmien nuohous ja huolto
2. Ilmastointijärjestelmien puhdistus ja huolto
3. Asiakaspalvelu ja nuohousyrityksen johtaminen

Jokainen tutkinnon osa/ydinpätevyysalue on suoritettava hyväksytysti.

NUOHOOJAMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINTO
LÄMMITYSJÄRJESTELMIEN NUOHOUS JA HUOLTO
ILMASTOINTIJÄRJESTELMIEN PUHDISTUS JA HUOLTO
ASIAKASPALVELU JA NUOHOUSYRITYKSEN JOHTAMINEN

3 Luku

NUOHOOJAMESTARIN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Nuohoojamestari hallitsee oman ammattialansa ja tuntee toimialansa. Hänellä on hyvät tiedot palonehkäisystä, taloudellisesta energiankäytöstä sekä ympäristönsuojelusta. Hänellä on myös käsitys niiden merkityksestä niin nuohouksessa kuin ilmastointityössäkin.

Nuohoojamestari on henkilönä luova, riskienhallitsija, johtaja, organisoija, markkinoija, kouluttaja ja työntekijä yrityksessään. Hän on useimmiten yrityksensä tai organisaationsa ylin päättäjä ja vastuunkantaja.

Nuohoojamestari johtaa yritystä tai organisaatiota kuin omaa yritystään tavoitellen toiminnallista ja taloudellista menestystä. Tässä tehtävässään nuohoojamestari soveltaa liiketoiminnan teoreettista tietoa yrityksen tai johtamansa organisaation liikeidean toteuttamiseksi ja kehittämiseksi. Nuohoojamestari tuntee työmarkkinoilla tehdyt sopimukset sekä sovitut säännöt ja noudattaa näitä organisaatiossaan. Asiakkaiden hankinta ja asiakassuhteiden säilyttäminen ohjaavat hänen toimintaansa.

Nuohoojamestari tuntee yhteiskunnallisen vastuunsa niin ympäristön- ja ilmansuojelussa kuin myös työsuojelussa ja ihmisten terveyteen liittyvissä kysymyksissä. Nuohoojamestari ottaa työssään huomioon sekä omaan että muiden työturvallisuuteen, terveyteen ja ergonomiaan liittyvät näkökohdat. Hänellä on tähän tarvittavat hyvät tiedot ja valmiudet.

a) Ammattitaitovaatimukset

Nuohoojamestarilla on laajat tiedot lämmitystekniikasta: palamisesta, polttoaineista, lämmityslaitteista ja niiden energiataloudesta. Hän ymmärtää ympäristön- ja ilmansuojelun yhteiskunnallisen merkityksen ja tuntee savukaasujen ympäristövaikutukset. Hän hallitsee keinot, joilla voidaan vaikuttaa lämmityslaitteiden taloudelliseen energian käyttöön ja ympäristönsuojeluun.

Nuohoojamestari osaa nuohota hyvää kädentaitoa osoittaen tehokkaasti, oikein ja siististi tulisijat, lämmityskattilat ja savuhormit.

Nuohoustyötä tehdessään nuohoojamestari havaitsee polttotekniikassa esiintyneet virheet. Hän hallitsee menetelmät, joilla voidaan todeta palamisen laatu sekä tietää, miten voidaan parantaa palamistulosta.

Nuohoojamestari osaa neuvoa ja opastaa asiakkaitaan palamiseen ja tulisijoihin liittyvissä käyttö-, huolto- ja suunnitteluasioissa.

Nuohoojamestari tuntee lämmityslaitteiden paloturvallisuuteen vaikuttavat tekijät ja tunnistaa virheet, puutteet ja riskit. Hän opastaa ja neuvoa asiakkaitaan niiden korjaamisessa.

Nuohoojamestari ymmärtää, miten hän omalla toiminnallaan ja asiakkaitaan opastamalla voi vaikuttaa asumisympäristön ja ihmisten turvallisuuteen. Hän ymmärtää ympäristönsuojelun ja ennalta ehkäisevän turvallisuustyön yhteiskunnallisen merkityksen. Nuohoojamestari osaa neuvoa asiakaskuntaansa heitä koskevissa ympäristö- ja turvallisuusasioissa.

Nuohoojamestari tuntee kiinteistöjen turvallisuuteen vaikuttavat tekijät ja tunnistaa virheet, puutteet ja riskit. Hän opastaa ja neuvoa asiakkaitaan niiden korjaamisessa.

Nuohoojamestari pystyy toimimaan oman toimialansa asiantuntijana palotarkastuksissa ja rakennusten ennakkotarkastuksissa. Hän hallitsee tulisijojen ja savuhormien paloturvallisuusvaatimukset.

Nuohoojamestari hallitsee työturvallisuuteen ja henkilöturvallisuuteen liittyvät säädökset. Hän huomaa näissä laitteissa mahdollisesti esiintyvät puutteet ja virheet ja osaa opastaa niiden korjaamisessa.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- lämmitystekniikan hallintaan, lämmityslaitteiden rakenteiden ja toiminnan tuntemiseen sekä työturvallisuusnäkökohtiin
- energiatalousmittauksen suorittamiseen, mittaustulosten tulkintaan ja havaittujen puutteiden korjaamiseen
- ongelmatilanteiden ratkaisuun, lämmityslaitteiden puutteiden ja toimintahäiriöiden tunnistamiseen

-
- tulisijamuutostarkastuksiin ja saneerauksen suunnitteluun
 - luonnosten ja piirustusten tekemiseen ja lukemiseen sekä toimintakaavioiden ja -suunnitelmien lukemiseen
 - kykyyn toimia asiantuntijana palotarkastuksien yhteydessä
 - savupiippujen, hormien ja tulisijojen nuohoukseen, rakennetarkastuksiin ja näihin liittyvien lausuntojen antamiseen
 - kykyyn tunnistaa kiinteistöjen turvallisuuteen liittyvät puutteet
 - työkentässä esiintyvien ongelmajätteiden tuntemiseen ja näiden käsittelyyn
 - kykyyn opastaa ja neuvoa asiakaskuntaansa.

Suoritus arvioidaan hyväksytyksi, kun tutkittava

- omaa laajan tuntemuksen lämmitystekniikasta
- käyttää työssään menetelmiä ja työkaluja, joilla saavutetaan erinomainen työn laatu
- osaa nuohota hyvää kädentaitoa osoittaen tehokkaasti, oikein ja siististi
- nuohoojamestari osaa selvittää kattilalaitoksen hyötysuhteet ja tulkita mittaustuloksia oikein
- tunnistaa lämmityslaitteissa esiintyviä toimintahäiriöitä sekä osaa ehdottaa keinoja häiriöiden poistamiseksi
- osaa suorittaa hormien ja tulisijojen rakennetarkastuksia
- omaa tiedot ja viestinnälliset taidot opastaa ja neuvoa asiakaskuntaansa turvallisuus- ja ympäristöasioissa
- osaa neuvoa ja opastaa asiakasta ongelmajätteiden käsittelystä.

2 § ILMASTOINTIJÄRJESTELMIEN PUHDISTUS JA HUOLTO

a) Ammattitaitovaatimukset

Nuohoojamestari tuntee ilmastointijärjestelmien toiminnot, rakenteet ja laitteet. Hän tuntee eri ilmastointijärjestelmien toimintaperiaatteet sekä sisäilman laatuun, terveellisuuteen, asumis- ja työskentelyviihtyvyyteen vaikuttavat tekijät.

Nuohoojamestari osaa lukea ja tulkita ilmastointiin liittyviä piirustuksia, toiminta- ja säätökaavioita sekä muita suunnitteluasiakirjoja. Nuohoojamestari tuntee keskitetyn kiinteistönvalvonnan perusteet. Hän osaa myös laatia pienkiinteistön ilmastoinnin piirustusluonnoksia.

Nuohoojamestari hallitsee ilmastointijärjestelmän puhdistus- ja tasapainotusmenetelmät sekä ilmastoinnin mittaus- ja säätötoimenpiteet.

Nuohoojamestari tunnistaa ilmastointijärjestelmän toiminnassa esiintyvät ongelmat ja osaa suorittaa huoltotoimenpiteet sekä osaa opastaa asiakkaitaan ilmastointijärjestelmän käyttöön liittyvissä asioissa.

Nuohoojamestari tuntee ilmastointijärjestelmien energiatalouteen vaikuttavat tekijät sekä osaa esittää ratkaisumalleja energiatalouden parantamiseksi.

Nuohoojamestari hallitsee ilmastointilaitteiden rakenteelliseen paloturvallisuuteen vaikuttavat tekijät ja tunnistaa virheet, puutteet ja riskit. Hän pystyy osallistumaan ilmastointijärjestelmien rakennetarkastuksiin. Hän tuntee korjausvaihtoehdot paloturvallisuutta vaarantaviin ongelmiin.

Nuohoojamestari osaa arvioida ilmastointilaitteiden ja kanavien tiiviyn tason ja tarvittaessa todeta tiiviyn painekokeella. Nuohoojamestari tuntee palo-, ääni- ja lämpöeristysten merkityksen ilmastointijärjestelmässä.

Nuohoojamestari hallitsee työturvallisuuteen liittyvät asiat ja on toiminnassaan omaksunut turvalliset menettelytavat.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- ilmanvaihto- ja ilmastointijärjestelmien toimintaperiaatteiden hallintaan
- ilmanvaihto- ja ilmastointilaitteiden rakenteiden ja toiminnan hallintaan
- ilmanvaihto- ja ilmastointijärjestelmän rakenne- ja paloturvallisuustarkastukseen
- työturvallisuusnäkökohtiin
- ilmanvaihdon ja ilmastoinnin vaikutukseen energiatalouteen ja sisäilmastoon
- luonnosten ja piirustusten tekemiseen ja lukemiseen sekä toimintakaavioiden ja suunnitelmien lukemiseen
- ilmanvaihdon ja ilmastoinnin mittaus- ja säätötapoihin sekä mittaus- ja koestuslaitteiden käsittelyyn ja toimintakuntoon asettamiseen
- ilmanvaihto- ja ilmastointijärjestelmien ilmavirtojen säätöön ja tasapainotukseen.

Suoritus arvioidaan hyväksytyksi, kun tutkittava

- omaa laajan tuntemuksen ilmanvaihtotekniikasta
- tunnistaa tarkastuksissa järjestelmien turvallisuuspuutteet, suunnittelu- ja rakenneviat
- hallitsee ilmanvaihto- ja ilmastointijärjestelmiin liittyvät mittaus- ja säätötoimenpiteet ja osaa käyttää mittalaitteita oikein

-
- tunnistaa ilmanvaihdossa ja ilmastoinnissa esiintyvät puutteet ja osaa esittää parannuskeinoja puutteiden poistamiseksi
 - huomioi työssään työturvallisuuteen liittyvät asiat ja käyttää turvallisia työtapoja, tarvittavia suojavälineitä sekä asianmukaisia työvälineitä ja -vaatteita.

3 § ASIAKASPALVELU JA NUOHOUSSYRITYKSEN JOHTAMINEN

a) Ammattitaitovaatimukset

Nuohoojamestari hallitsee asiakaspalvelun ja tarjoamiensa palveluiden markkinoinnin. Hän osaa myös kehittää palvelutuotteitaan siten, että ne vastaavat kysyntää. Nuohoojamestarilla on hyvät tiedot ja taidot nuohoussyrityksen toiminnan suunnittelusta. Hän osaa mm. laatia yritykselle liiketoimintasuunnitelman.

Nuohoojamestari ymmärtää yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkityksen yrityksensä toiminnan kehittämisen kannalta. Nuohoojamestari hallitsee toimintaympäristönsä vaikutuskanavat ja osaa käyttää niitä. Hän omaa hyvät johtamis- ja kouluttajataidot. Hän haluaa kehittää niin itseään kuin alaansakin.

Nuohoojamestari hallitsee liikkeenhoitoon liittyvät tehtävät. Hän suoriutuu yrityksen hoidossa tarvittavista kirjallisista töistä sekä yrityksen talouden ja toiminnan seurannasta.

Nuohoojamestari osaa tulkita kirjanpidon, tilinpäätöksen ja nuohoussyritystoiminnan keskeisiä tunnuslukuja sekä hoitaa palkkahallintoa. Hän osaa budjetoida, suunnitella yrityksen taloutta ja kannattavuutta sekä hinnoitella palvelut ja tuotteet. Hän osaa suunnitella investointeja ja niiden rahoitusta sekä osaa ottaa huomioon yritystoimintaan liittyvät riskit.

Nuohoojamestari tuntee liikkeenhoitoon ja työnantaja-asemaan liittyvät velvoitteet ja oikeudet sekä kansainvälistymisen tuomat mahdollisuudet.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- asiakaspalvelun hallintaan ja laatuun
- liikeidean mukaiseen toimintaan sekä yrityssuunnittelun osaamiseen
- organisaatioiden johtamistapojen ja henkilöstöhallinnon tehtävien tuntemiseen
- kuluttajasuoja-asioiden ja tuotevastuun sekä sopimusoikeuden ja kilpailuoikeuden perusosaamiseen työssään
- tuotekehityksen ja laadun kehittämiseen
- yrityksen taloushallinnon keskeisen tehtävien osaamiseen

Suoritus arvioidaan hyväksytyksi, kun tutkittava

- osaa arvioida, kehittää ja testata erilaisia liikeideoita ja laatia omalle yritykselleen liikeidean
- hallitsee hyvän asiakaspalvelun ja omaa hyvät taidot ilmaista itseään suullisesti sekä kirjallisesti ja osaa tehdä yrityksensä ja tuotteensa tunnetuksi
- osaa henkilöstöhallinnon tehtävät ja henkilöstöpolitiikassa noudatettavat periaatteet ja menetelmät
- osaa toimia esimiehenä ja neuvoa ja opastaa muita työntekijöitä
- osaa toimia keskeisten sopimus- ja kilpailuoikeuteen liittyvien säädösten mukaisesti sekä kuluttajasuojan ja tuotevastuun periaatteita noudattaen
- osaa soveltaa tuottavuusajattelua, kokonaisvaltaista laatuajattelua ja laatujärjestelmää sekä osaa kehittää tuotteita ja laatuajattelun järjestelmiä
- osaa tavanomaisen palkkalaskennan ja palkkakirjanpidon
- tuntee kahdenkertaisen kirjanpidon perusteet, tuloslaskelman ja taseen sekä tilintarkastusmenettelyn. Hän tuntee alan tavallisimmat kannattavuuteen, maksuvalmiuteen ja vakavaraisuuteen liittyvät tunnusluvut
- osaa tulkita tilinpäätöstä ja tuloslaskelmaa ja suunnitella yrityksensä kannattavuutta parantavia toimenpiteitä
- osaa suunnitella yrityksensä taloutta, budjetoida toimintaa, seurata maksuvalmiutta sekä taloudellisen toiminnan tuloksia.

4 § AMMATTIT AidON OSOITTAMISTAVAT

Ammattitaidon arvioimiseksi annettavien näyttöjen lähtökohtana on saada selville, kuinka hyvin käytännön taidot ja niiden pohjana oleva tietoperusta sekä käsitteelliset rakenteet ovat sovittuneet yhteen ja suhteessa siihen, mitä tutkinnon eri osissa vaaditaan. Tätä on testattava pääasiassa toiminnallisilla tehtävillä, joita voidaan tarvittaessa täydentää suullisesti, kirjallisesti tai muilla tavoin.

Taidon pääasiallisena arviointimuotona on käytettävä työnäyttöä, taitotestiä, työtoiminnan havainnointia tai simulointia ja kestoltaan vaihtelevia projektitehtäviä. Myös dokumentoituja todisteita vaadittavasta osaamisesta ja muita arviointimenettelyjä sekä näiden erilaisia yhdistelmiä voidaan käyttää.

Yksittäisen arviointimuodon käytön valinnassa on otettava huomioon mm., kuinka hyvin se sopii tutkintovaatimusten mittaamiseen, miten se vastaa työelämän luonnollisia käytäntöjä, kuinka hyvin sen avulla voidaan erotella haluttu pätevyys ei-pätevästä osaamisesta, miten helppokäyttöinen se on eri toimintaympäristöissä sekä kuinka selkeä se on arvioitsijoille ja arvioitavalle.

Edellytetyn ammattitaidon taustalla olevan tiedon ja ymmärryksen tason selvittämiseksi toiminnallisen näytön tukena voidaan käyttää kyselyjä ja haastatteluja, itse- tai ryhmäarviointia, kirjallisia tuotoksia, asiantuntijakeskusteluja tai muuta keinoa, jolla tutkittavan osaamisen taso täsmentyy.

Ammattitaito on arvioitava jokainen tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkittavan ammattitaitoa verrataan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin.

Arviointikriteerien mukainen suoritus on hyväksyttävä.

AMMATTIALAN KUVAUS

Nuohous on Suomessa järjestetty kolmella tavalla: kunnassa voi olla kunnallinen nuohoustoimi, piirinuohousjärjestelmä tai sopimusperusteinen nuohousjärjestelmä.

Käytettävästä järjestelmästä päättää kunta. Nuohoustyötä tekevältä vaaditaan nuohoojan ammattitutkinto.

Kunnallisessa nuohoustoimessa nuohous hoidetaan osana kunnan pelastustointia.

Piirinuohousjärjestelmässä kunta tekee sopimuksen nuohoustehtävien hoitamisesta ammatinharjoittajana tai liikkeenharjoittajana toimivan piirinuohoojan kanssa. Piirinuohoojalla voi olla palveluksessaan työntekijöitä. Sopimusperusteisessa järjestelmässä kiinteistön omistajat tekevät sopimukset suoraan nuohoojan kanssa.

Nuohoojamestari huolehtii kiinteistön tulisijoista ja savuhormeista sekä ilmanvaihto- ja ilmastointijärjestelmistä. Nuohoustoimi ja nuohoojan tehtävät ovat perinteisesti kuuluneet palonehkäisyyden keskeisen osan nuohoojien nykyisestä työkentästä muodostavatkin pelastustoimesta annetun lain nojalla tehtävät työt. Nuohoojalla lainsäädäntöön perustuvaa työtä ovat tulisijojen ja savuhormien nuohous, ilmanvaihtokanavien puhdistus ja näiden kohteiden paloturvallisuuden ja henkilöturvallisuuden kunnan tarkastaminen.

Palonehkäisyyden liittyvät tehtävät ovat tulevaisuudessakin keskeinen osa nuohoojamestarin ammattikuvaa. Alan tehtäväkenttä on kuitenkin tuntuvasti laajenemassa niin, että nuohoojien hoidettavaksi tulee enemmän myös tulisijoihin ja ilmastointijärjestelmiin liittyviä energiataloudellisia ja ympäristönsuojelutehtäviä. Perinteisten puhdistustehtävien rinnalle on jo tullut lämmityslaitteiden ja ilmanvaihdon säätö-, mittaus- ja suunnittelutehtäviä.

Nuohoojamestarin ammattikuvaa laaventavat ja teknistävät myös kiinteistöjen sisäilman laadun parantamiseen ja valvontaan liittyvät tehtävät.

Nuohousalan asiakaskuntaan kuuluvat kiinteistönomistajien lisäksi myös rakennusalan suunnittelijat ja kuntien viranomaiset. Oleellinen osa nuohoojamestarin työtä on perinteisesti ollut asiakkaiden neuvonta ja opastus. Nuohoojamestarin työ on asiakaspalvelua, joten se edellyttää tekijältään hyviä ihmiskäytännöitä.

Työn taustalla on vanha käsityöammatin perinne ja historia. Alan toimintaympäristön teknistyminen ja tulevaisuuden kehitys on kuitenkin haastavaa. Näin ollen työn hallinnan kannalta ovat tärkeitä sekä käden taidot että kyvyt omaksua uusien teknisten välineiden ja työtapojen käyttöä.

Työtä tehdään myös korkeissa ja ahtaissa paikoissa. Esteenä alalla toimimiselle on korkeiden tai ahtaiden paikkojen pelko. Myös yliherkkyys kemiallisille aineille voi olla esteenä ammatissa toimimiselle.

Nuohousalalla työskenteleminen edellyttää erityistä vastuuntuntoa yksittäisistä ihmisistä, niin yksityisestä kuin myös yhteisestä omaisuudestamme sekä yhteisestä elinympäristöstämme.

Nuohoojamestarin työtä on myös yrityksen tai organisaation kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ohjaaminen. Työn päämäärä on toiminnan ja markkinoinnin jatkuvan kehittämisen avulla asiakkaiden hankinta ja asiakassuhteiden säilyttäminen.

Tavoitteiden saavuttamiseksi nuohoojamestari hyödyntää teknistä ammattitaitoaan ja ammattialansa hallintaa, yritystalouden ja markkinoinnin osaamistaan, työkokemustaan sekä vuorovaikutustaitojaan. Menestyvä nuohoojamestari käyttää lisäksi tukenaan yhteistyötä muiden yrittäjien kanssa, kielitaitoa, yhteiskunnallista osallistumista ja henkilökohtaista taloudellista panostaan yrityksensä kehittämiseen.